

PUUVA loppuwebinaari II

Puulajikirjon lisääminen
uudistamisessa ja
sekametsien taimikonhoito

31.10.2024

Maa- ja metsätalousministeriö

Kuva: Jaana Luoranen

9.00–9.10	Tilaisuuden avaus ja hankkeen esittely	Katri Himanen, Luke
9.10–9.30	Sekametsien vaihtoehtoiset uudistamisketjut	Jari Miina, Luke
9.30–9.50	Vaihtoehtoiset uudistamisketjut metsävaratiedossa	Jussi Lappalainen, Metsäkeskus
9.50–10.10	Rauduskoivun täydennysviljely	Jari Miina, Luke
10.10–10.30	Vähemmän käytettyjen puulajien uudistamistulokset	Lauri Männistö, Luke
10.35–10.40	Tauko	
10.40–11.00	Juvenile height development of spruce, pine and birch	Simone Bianchi, Luke
11.00–11.20	Sekametsien taimikonhoito	Saija Huuskonen, Luke
11.20–11.40	Sidosryhmäpuheenvuorot	Teppo Oijala, Metsä Group Antti Lukkarinen, metsänomistaja
11.40–12.00	Loppukeskustelu	

Puulajivalikoiman monipuolistaminen metsänhoidossa ilmastokestävyyden lisäämiseksi -hanke

- Hankkeen toteuttajina ovat Luonnonvarakeskus ja Suomen metsäkeskus.
- Hankkeen toteutusaika: 20.5.2022 – 15.11.2024.
- Hankkeen kokonaisbudjetti on 1,5 milj. €. Päärahoittajana Suomen kestävän kasvun ohjelma, EU:n kertaluonteinen elpymisväline (Next Generation EU).
- Hanke koostuu viidestä toisiaan tukevasta työpaketista, joista kolme on Luken toteuttamia, yksi Metsäkeskuksen ja yksi yhdessä toteutettava.

Kuusen ennakoidaan kärsivän ilmastonmuutoksesta. Lisäämällä männyn ja rauduskoivun sekä vähemmän käytettyjen muiden puulajien, erityisesti lehtipuiden, osuutta metsänkasvatuksessa varaudutaan ilmastonmuutokseen ja lisätään metsien monimuotoisuutta. PUUVA-hanke kehittää ja jalkauttaa käytäntöön menetelmiä ja toimintatapoja, joiden avulla puulajistoa voidaan monipuolistaa metsänviljelyssä ja lisätä sekapuustoisuutta nuorissa metsissä.

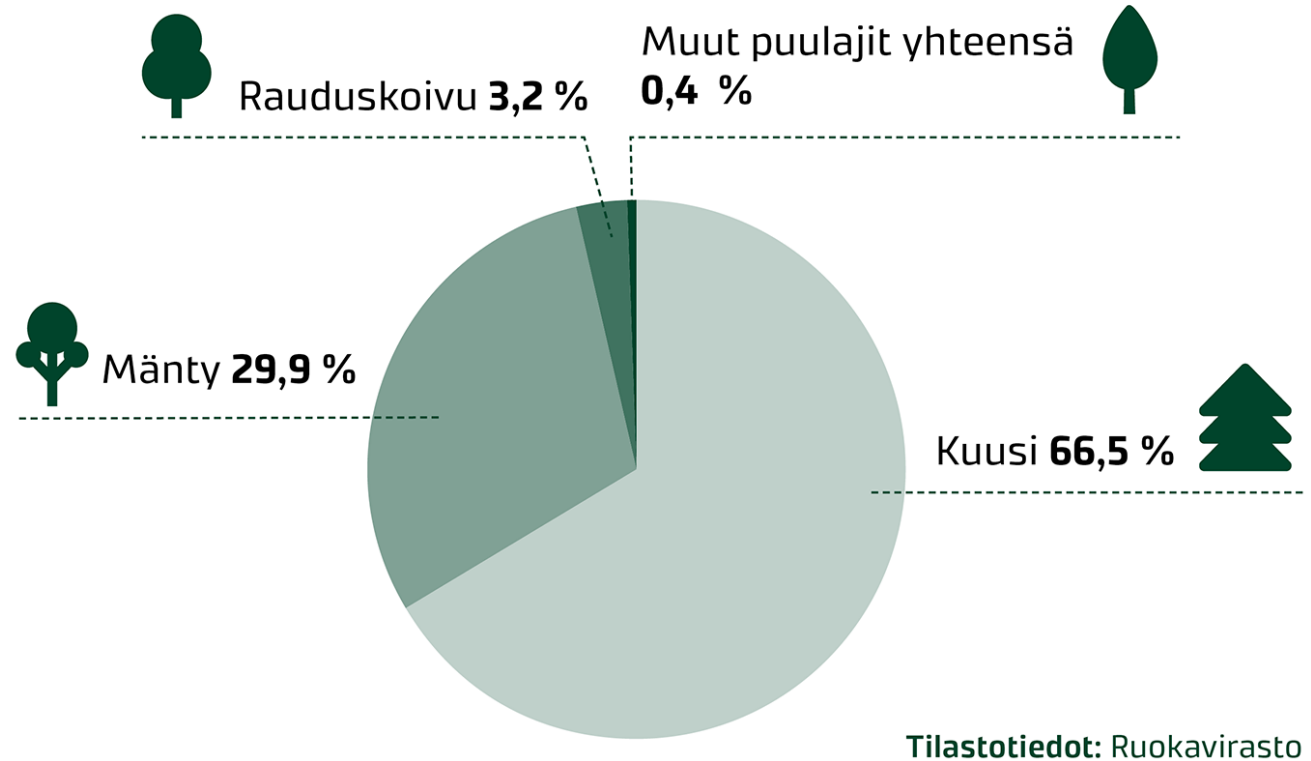
Miltä tulevaisuuden metsät näyttävät?

- Ilmastonmuutos ja tarve tukea metsäluonnon monimuotoisuutta haastavat vallinneen tavan valita puulajikirjo metsänviljelyssä ja -kasvatuksessa.
- Sekametsien osuus on nuorissa puustoissa varttuneita metsiköitä pienempi.
 - Nuorista kasvatusmetsistä 33 % on sekapuustoisia ja uudistuskypsistä metsistä 43 % (VMI12).
- Havu-lehtipuusekametsiä on 14 % metsämaasta.

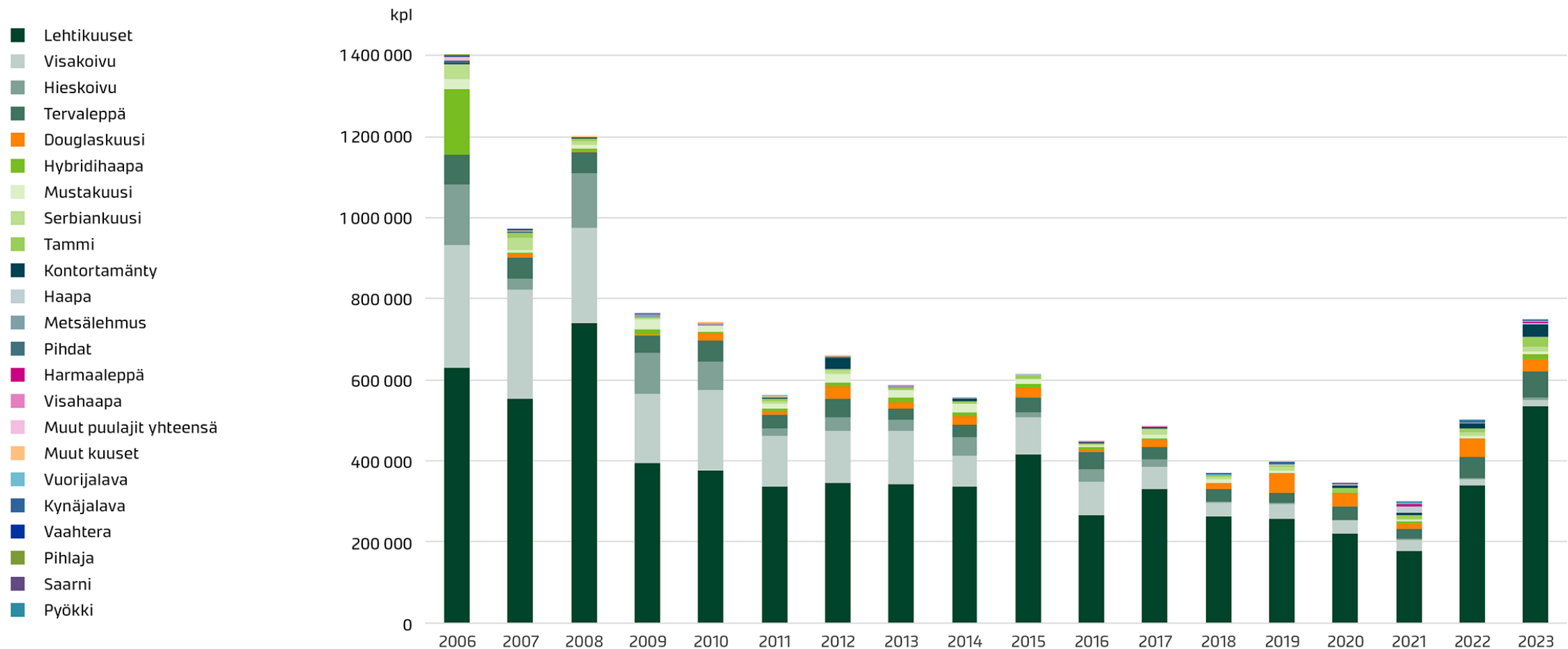

Puulajien osuudet istutukseen toimitetuista kotimaisista taimista vuosina 2006-2023 koko maassa

Tilastokaudella 2006-2023 istutukseen toimitettujen kotimaisten taimien vuotuinen kokonaismäärä on vaihdellut välillä 142-175 miljoonaa tainta.

Istutukseen toimitetut muiden kuin pääpuulajien taimet

Kuusen suosimisen strategia

- Metsiköiden perustaminen varmaa, alkuvaiheen kasvu nykyilmastossa hyvä
- Tuhojen ja kasvutappioiden riski varttuneissa puustoissa

Puulajikirjon monipuolistamisen strategia

- Perustamisvaiheen riskejä ja lisäkuluja. Alkuun mahdollisesti kasvutappioita
- Kasvun takaaminen pitkällä aikavälillä
- Monimuotoisuushyödyt

KUN HYÖDYT OVAT SUURIMMAT

Juurikääpäinen kuusikko,
jolloin puulaji on vaihdettava

Selvä mahdollisuus
tukea monimuotoisuutta;
lähikuvioilla harvinaisempia
puulajeja ja niitä
hyödyntävää lajistoa

Maisemahyötyjä
tai tiedossa kysyntää
raaka-aineelle

Milloin viljellä harvinaisempia lajeja?

KUN RISKIT OVAT PIENIMMÄT

Viljelykohde asutuksen lähellä
tai muuten alhaisten
hirvieläinkantojen alue

Voidaan viljellä tervaleppää
tai hieskoivua, joiden
hirvituhoriski hieman
muuta lajeja pienempi

Puulajivalikoiman monipuolistaminen metsänhoidossa ilmastokestävyyden lisäämiseksi

PUUVA

ESITTELY

AJANKOHTAISTA

PROJEKTIRYHMÄ LUKUSSA

JULKAISUT

Hankkeessa kehitetään menetelmiä ja toimintatapoja, joiden avulla puulajistoa voidaan monipuolistaa metsänviljelyssä sekä viljelyssä nuorissa metsissä erityisesti sekapuustisuuden avulla. Lisäksi projektiin kuuluu koulutusta ja viestintää puulajivalikoiman monipuolistamisen tarpeesta ja kehitetyistä menetelmistä.

Kuusen ennakoitua karsivan yleisistä puulajeistamme voimakkaimmin ilmastonmuutoksesta, minkä vuoksi sen hallitseva asema metsänviljelyssä ja -kasvatuksessa on riskialtista. Lisäämällä muiden puulajien, erityisesti lehtipuiden, osuutta varaudutaan paitsi ilmastonmuutokseen, myös parannetaan metsien monimuotoisuutta.

Menetelmäkehitys koskee erityisesti rauduskoivun, tervalepän, tammien ja lehtikuusen sekä luontaisen lehtipuusekoituksen hyödyntämistä.

Hankkeen toteuttajina ovat Luonnonvarakeskus ja Suomen Metsäkeskus.

Tietokortit

→ Arkangelinlehtikuusen ja tervalepän kukintojen palettumisherkyys

→ Siemen- ja käpyhyönteisten esiintyminen tammella, arkangelinlehtikuusella ja douglaskuusella

→ Turvetta korvaavien kasvualustojen testaaminen vähemmän käytettyjen puulajien taimituotannossa

→ Douglaskuusen ja lehtikuusen taimien istutuksen onnistuminen

Videoaineistoa

➤ Terhosta taimeksi (YouTube)

➤ Sekametsän perustaminen (YouTube)

➤ Puulajivalinta (YouTube)

Kesto
1.5.2022–30.11.2024

Rahoittaja
Maa- ja metsätalousministeriö

Vastuuhenkilöt

Kati Hiltunen
09 252270
kati.hiltunen@luke.fi

Jari Miina
Erikoistutkija
+358295323100
jari.miina@luke.fi

Katso kaikki jäsenet →

Yhteistyössä

luke.fi/fi/projektit/puuva

Tietokortit

→ Arkangelinlehtikuusen ja tervalepän kukintojen palettumisherkyys

→ Siemen- ja käpyhyönteisten esiintyminen tammella, arkangelinlehtikuusella ja douglaskuusella

→ Turvetta korvaavien kasvualustojen testaaminen vähemmän käytettyjen puulajien taimituotannossa

→ Douglaskuusen ja lehtikuusen taimien istutuksen onnistuminen

Videoaineistoa

➤ Terhosta taimeksi (YouTube)

➤ Sekametsän perustaminen (YouTube)

➤ Puulajivalinta (YouTube)